

MOTIVACE

Zora Syslová

MOTIVACE

vyjadřuje přeneseně souhrn všech skutečností, které podporují nebo tlumí jedince, aby něco dělal, či nedělal. Je to proces, který určuje směr, sílu a trvání chování.

- **Motiv** - je hypotetickou dispozicí k motivaci. Je činitel, který zvyšuje intenzitu výkonu a chování, to znamená je energizujícím činitelem, je to i činitel, který určuje směr či obsah chování k dosažení určitého cíle. Je tedy i činitelem motivačním.
- **Zdroje lidské motivace – incentivy** (hmotné i nehmotné stimulační pobídky, které vyvolávají nebo zesilují motivaci)

MOTIVACE

○ Vnitřní

aneb „*tak to chci, tak je to správné*“

Souvisí

- s uspokojováním potřeb
- s příjemnými pocity
- zvnitřněnými hodnotami

○ Vnější

aneb „*udělám to pro odměnu nebo abych se vyhnul/a nepříjemnostem*“

Činnosti:

- u kterých nevidíme smysl
- které neuspokojují naše potřeby
- které musíme

Jde o podporu při cestě od
„závislosti k nezávislosti“, tedy k
rozvoji plně autonomní osobnosti.

Plná závislost – prenatální období

VNITŘNÍ MOTIVACE

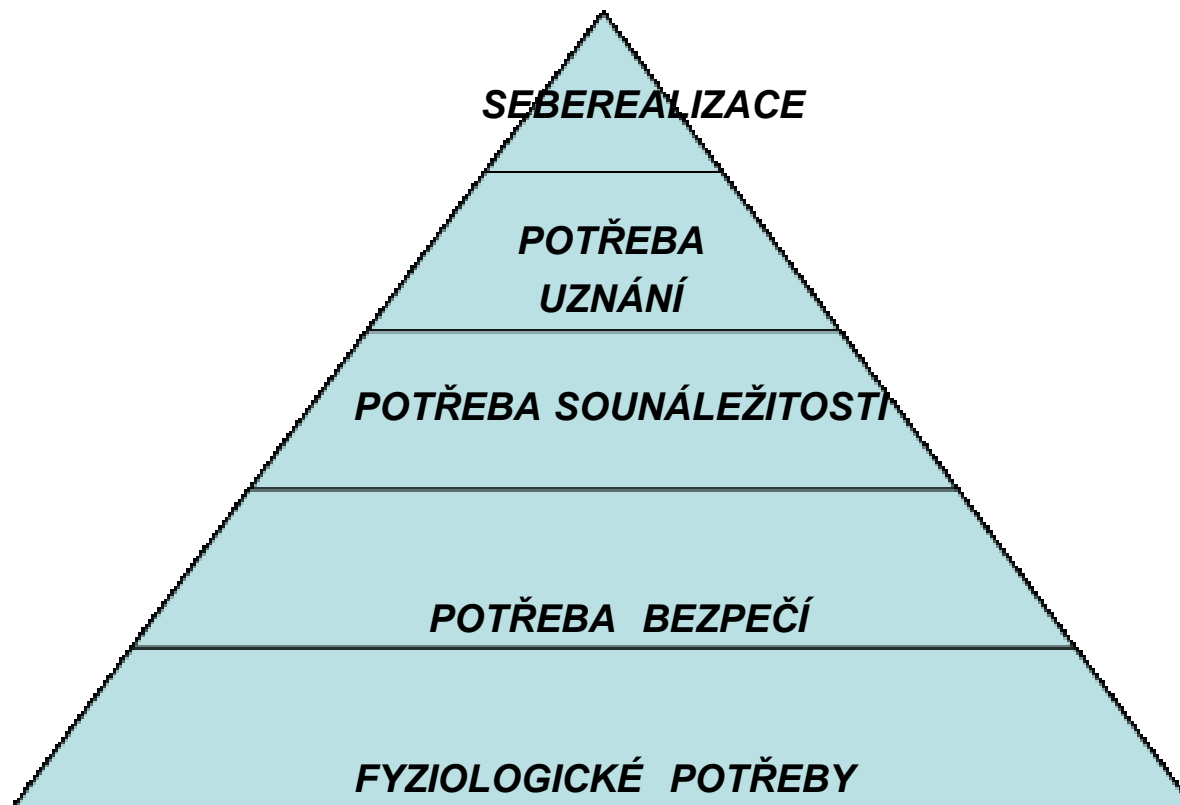
- Uspokojení potřeb
  - učitel (pocit bezpečí)
  - zvědavost (seberealizace)
  - ostatní děti (sounáležitost, přátelství)
  - . . . . .

USPOKOJOVÁNÍ POTŘEB:

- Potřeba místa
- Potřeba bezpečí
- Potřeba podnětu, péče a výživy
- Potřeba podpory, opory
- Potřeba limitu

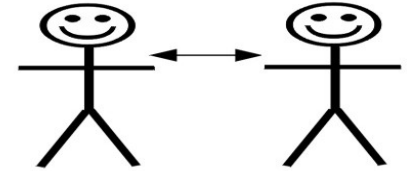

MOTIVAČNÍ NÁSTROJE

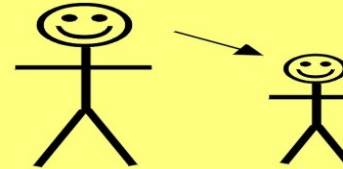
VNITŘNÍ MOTIVACE ZODPOVĚDNOST, INICIATIVA VYSOKÁ SEBEÚČTA

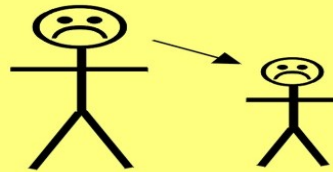
Uznání, ocenění
zpětná vazba
empatie, podpora
možnost výběru
popis, informace
já-výroky
rovné šance
spoluúčast na řešení
problému ...

VNĚJŠÍ MOTIVACE

POSLUŠNOST
ZÁVISLOST NA AUTORITĚ

Pochvaly
odměny
"laskavá manipulace"

Tresty
vyčítání
vyhrožování
příkazy, zákazy
shazování, ironie
moralizování,
citové vydírání
srovnávání
proctví ...

ŽÁDNÁ MOTIVACE

Nezájem
lhostejnost
ignorování

Rozum
(smím – nesmím)
2
Změna postoje
6

Emoce
(chci – nechci)
3
Energie
4

Činy
(umím – neumím)
1
Výdrž
5

PROFESIONÁLNÍ CHYBA

- snaha motivovat dítě (žáka, studenta) učitelem, přes komponentu „emoce“, tedy aby dítě „chtělo“
- vede to zpravidla k vymlouvání (dokazování učiteli), že „tak jak on to chce to není možné“

PODPORA JEDINCE

- nastartování pozitivní změny (podpora učení – motivace) je v oblasti „činy“
- apelujeme na složku „umím“, protože dítě si plně uvědomuje, že „toto umí“ a v osobní historii dokáže najít důkazy o zvládnání
- problém je pak posazený do jiné roviny – „rozhodnout se začít“
- pokud učitel svým vyjádřením důvěry, opírajíc se o kladný vztah mezi ním a dítětem, důsledně argumentuje a dává podporu, lze předpokládat, že dítě zahájí proces (mozek dává signál „smíš“)

Pokud se podaří „otevřít“ dvě komponenty (umím a smím), je velmi pravděpodobné, že se „otevře“ i komponenta třetí – „chci“.

Jestliže jsou všechny tři zásadní komponenty rozhodovacího procesu v kladném pásmu, vloží do zahájené aktivity dítě více energie, investuje do učení více času („neodbude ji“), vydrží u ní (bude potřebovat podporu).

Tento model motivace vede ke zvýšení učebního výkonu.

PODMÍNKY K UDRŽENÍ VNITŘNÍ MOTIVACE:

- Smysluplnost
- Spolupráce
- Svobodná volba
- Zpětná vazba

